

NORTH STAR DESIGN 192 CD-TRANSPORT, EXTREMO DAC EN WHITE GOLD KABEL

Nieuwe referentie

Intense emotie, hartstocht, passie en een verhoogde hartslag. Allemaal gedachten en gevoelens die door mijn hoofd en lichaam dwalen wanneer ik mijn eerste cd's in weer een nieuwe cd-speler draai. Het laatste jaar zijn het er nogal wat geweest. Van relatief goedkoop tot kostbaar en allemaal lieten ze op hun eigen wijze een bepaalde positieve indruk achter. Toch is het bij deze nieuwste loot van de relatief onbekende Italiaanse fabrikant North Star Design, heel anders. De vormgeving is Italiaans typisch, eigenwijs, oogstrelend en prachtig gebouwd en dan die weergave. Zo anders, zo vloeiend, zo diepzinnig maar vooral o zo echt. Maak kennis met mijn nieuwe persoonlijk cd referentie bestaande uit het North Star Design Transport 192, de Extremo DAC en de White Gold digitale signaalkabel. Digitale magie in het kwadraat.

HI NEXT

tested

music
emotion

39

Het was een beetje triest toen alweer een jaar geleden mijn oude trouwe gemodificeerde Duson CD-100 ons huis verliet. Mee met zijn nieuwe eigenaar om in volmaakte harmonie geplaatst in een complete Duson set, zijn laatste levensjaren te slijten. Mijn CD-100 was een extreem goed exemplaar en wist in mijn eigen configuratie voor pure magie te zorgen. Maar ja, overal komt nu eenmaal een einde aan en mede door zijn hoge leeftijd en het al jaren geleden verdwijnen van dit fraaie Nederlandse merk, was hij gewoonweg niet representatief meer en moest ik dringend op zoek naar wat anders. Vele importeurs en fabrikanten wilden mij graag uit de brand helpen en ik verwachtte dan ook in no-time een andere referentiespeler te kunnen omarmen. De werkelijkheid was helaas anders. Ja, ze hadden allemaal hun eigen sterke en minder sterke kanten, maar wat ik steeds opnieuw miste was die symbiose, die moeilijk bereikbare magie die kan optreden wanneer een bron in staat is muziek in al zijn facetten weer te geven en de timing en notenvloed perfect aanlevert op de rest van een met grote zorg opgebouwde keten. Tot op een zekere dag importeur Wim van Kraanen van Analogue Audio Products mijn interesse (opnieuw) wist te wekken

voor een heel bijzonder Italiaans merk, namelijk North Star Design. Bij collega Jan de Jeu had ik al eerder enige (digitale) strak vormgegeven componenten van dit merk ontwaard, maar naast de zeer goede klank had ik er verder nooit veel aandacht aan geschonken.

Historie

North Star Design is een jonge maar vooral dynamische onderneming welke zo'n 60 km van Pisa is gelegen in de pittoreske Italiaanse provincie Toscane. Onder leiding van ontwerper en eigenaar Giuseppe Rampino en zijn vrouw Jessica Hazewinkel (inderdaad een Nederlandse!), verrijzen de laatste jaren in steeds sneller tempo de fraaiste audio-componenten op zowel het digitale als analoge vlak. North Star Design is een rasechte high-end onderneming die veel tijd en geld investeert in het gebruiken van de nieuwste technieken en componenten. Ook wordt er veel waarde gehecht aan een goede en gezonde prijs/kwaliteitsverhouding waardoor North Star Design producten zeker als nog betaalbaar kunnen worden geclassificeerd. Al sinds de oprichting en komst van de in 1998 geïntroduceerde model 3, een 96 kHz-24 bit DAC en de in 1999 gelanceerde model 4 upsampler

(96 kHz-24 bit), heeft het bedrijf een uitstekende reputatie weten op te bouwen onder muzikliefhebbers over de gehele wereld en die traditie wordt tot op de dag van vandaag met de komst van een nieuwe reeks zeer fraaie digitale producten, een mooie phono voorversterker en een voor- en eindversterker combinatie voortgezet.

Transport 192

In tegenstelling tot veel andere disc spelers en transporteenheden die allereerste formaten kunnen afspelen, heeft men zich bij het ontwerp van het Transport 192 enkel gefocust op het formaat cd en het zo goed mogelijk weergeven daarvan. Hiervoor is alle kennis en knowhow van dit bedrijf uit de kast getrokken. Dit heeft geleid tot een transport met zeer vernuftige eigenschappen. Het Transport 192 is voorzien van massief 8 mm dik aluminium front welke naar keuze geborsteld in zwart, zilver of zelfs gepolijst met de Jeff Rowland Design golfjes verkrijgbaar is. De behuizing is tamelijk compact van afmetingen (43,3 cm breed, 7,5 cm hoog en 17 cm diep) maar wel uitermate stevige en prachtig afgewerkt en weegt ondanks de geringe afmetingen toch een forse 7,5 kg. De vormgeving is duidelijk no-nonsense en

compromisloos toegespitst op optimale dataverwerking. Het eerste wat opvalt is het bovenladermechaniek waarbij een massief aluminium schuifdeksel soepel lopend toegang biedt tot waarschijnlijk één van de beste cd-loopwerken die momenteel verkrijgbaar zijn, de Philips CDM2-Pro. Dit extreem robuuste loopwerk is voor maximale ontkoppeling op een stel nauwkeurig toegemeten veren geplaatst en een bijgeleverde aluminium stabilisator met magneet, zorgt voor het juiste aandrukgewicht van de cd's.

De voorzijde is mooi rustig en opgevoerd vormgegeven en naast de gedistingeerde helderblauwe display, slechts voorzien van de meest noodzakelijke bedieningselementen en een stand-by schakelaar. Visueel fraai gevonden is het feit dat wanneer het transport en de DAC boven elkaar staan opgesteld, er een letter X ontstaat. Het is de X van de Extremo DAC! De drukknoppen zijn volledig van massief aluminium vervaardigd en hebben een precies drukpunt. Het Transport 192 is uiteraard afstandbedienbaar en wel in de vorm van een standaard kunststof Philips afstandsbediening met North Star Design opdruk. Aan de ene kant verwacht ik van een Italiaanse onderneming in deze prijsklasse iets exclusievers. Aan de andere kant ligt het ding gewoon goed in de hand en weet zelfs onder de meest vreemd-

soortige hoeken zijn werk vlekkeloos uit te voeren. De achterzijde is overzichtelijk vormgegeven met uitgangen voor S/Pdif coaxiaal RCA (75 Ohm), AES/EBU XLR gebalanceerd (110 Ohm) en I2S (RJ45 verbinding). Verder is er nog een upsampling en een netschakelaar volgens de IEC standaard aanwezig. Ook onder de solide kap is de 192 het aanzien waard. Een strakke printopbouw met veel moderne zeer compacte onderdelen en schakelingen verraden het moderne design en de twee(!) forse ringkerntrafo's zouden in een goede geïntegreerde versterker niet mistaan. De aansturing van het Philips CDM-2Pro loopwerk is door North Star Design zelf ontwikkeld en dus dit keer niet afkomstig van Philips zelf. Bijzonder is de digitale signaalverwerking van dit transport. Naast de upsampling van het standaard cd formaat van 16 bit/44 KHz naar 24 bit/96 kHz (AES/EBU) of zelfs 24 bit/192 kHz (I2S verbinding), is het vooral belangrijk dat bij gebruik van deze laatst genoemde verbinding, de upsampling van het signaal al in het transport zelf plaatsvindt in plaats van in de externe DAC! Dit smooit het ontstaan van vervelende 'jitter' al tijdig in de kiem, ruim voordat deze überhaupt kan ontstaan en voorkomt de aanschaf van peperdure esoterische digitale kabels. Slechts een eenvoudige en goedkope (RJ45) computerkabel is al voldoende voor uitstekende resultaten en wat er met de kostbare optionele White Gold (RJ45) kabel mogelijk is kunt u verderop in mijn luisterervaringen lezen.

Extremo DAC

De North Star Design Extremo DAC is het nieuwste ontwerp van deze sympathieke Italiaanse fabrikant en is bedoeld als het maximaal haalbare. Het is feitelijk een structurele high-end doorontwikkeling van de eenvoudiger 192 DAC en binnen het maximaal theoretisch haalbare is werkelijk alles uit de kast gehaald om er iets extreems van te maken. Opgebouwd binnen dezelfde behuizingafmetingen als het Transport 192, is de Extremo met zijn gewicht van 6,5 kg, voorzien van een waar arsenaal in- en uitgangen aan de achterzijde. Zo zijn er

twee coaxiale 75 Ohm (WBT Nextgen), één optische Toslink, één gebalanceerde AES/EBU 110 Ohm en één I2S digitale ingang aanwezig. Ook de analoge uitgangen zijn zeer compleet uitgevoerd met zowel gebalanceerde (XLR) als ongebalanceerde (RCA) aansluitingen. Dit alles voorzien van zeer hoge kwaliteit connectoren. Van groot belang is dat de uitgangsversterkers discreet zijn opgebouwd (dus geen opamps maar echte transistoren), echt gebalanceerd zijn geschakeld en dc-gekoppeld dus zonder koppelcondensatoren zijn uitgevoerd. (Uiterst rechts is ook hier een stabiele IEC netterminal aanwezig.) De voorzijde is voorzien van een blauwkleurig LED display en een drietal druktoetsen. Eén voor stand-by en twee voor ingangskeuze. Wanneer van het Transport 192 en de I2S verbinding gebruik wordt gemaakt wordt automatisch ingang 5 en 192 kHz gekozen. Onder de kap is de Extremo werkelijk zeer fraai en strak opgebouwd. Wederom als voeding twee forse speciaal afgeschermd ringkerntransformatoren waardoor digitaal en analoog volledig gescheiden zijn en de elektronisch volledig gebalanceerde opbouw met gebruikmaking van uiterst moderne compacte onderdelen bepalen hier het beeld. Voor de verwerking van zowel de digitale als analoge signalen zijn de beste componenten ingezet die wereldwijd verkrijgbaar zijn. Ik noem maar even: 2x Texas PCM1792 D/A-converter, Analog Devices AS1896 digitale upsampler en een Crystal CS8416 digitale ontvanger.

Gebruik en luisteren

Mede door de scheiding van transport en D/A-converter is deze digitale North Star combinatie op veel verschillende manieren inzetbaar. Om door de bomen toch nog het bos te blijven zien heb ik dit tweetal vooral gezamenlijk gebruikt waarbij wel de gehoormatige verschillen tussen de verschillende aansluitopties zijn onderzocht en ik kan al vertellen dat die verschillen in een bepaald geval, spectaculair te noemen zijn. Opgenomen in mijn vertrouwde referentieketen bestaande uit de MC-Systems M3 luidsprekers en DK-Design VS-1 Re-

tested

music emotion

41

HI-NEXT

ference mkIII geïntegreerde versterker en als gast de Hovland HP-100 voortrap met Marsh HT-500 eindversterker, mocht deze speler zich proberen te bewijzen. Als eerste ben ik begonnen met de goedkope meegeleverde I2S (RJ45) verbinding omdat deze volgens de fabrikant voor de beste weergave zou zorgen. Wanneer ik voor een eerste keer de weergave start valt meteen de zeer snelle toegangstijd tot de verschillende nummers en de volstrekt geruisloze werking van het Philips CDM2-Pro loopwerk op. Zelfs zo stil dat met het oor op het bovenladermechanisme, nog steeds helemaal niets hoorbaar is. Knap werk van zowel Philips als de dempende maatregelen van North Star. De eerste gehoormatige indrukken zijn voor een koud uit de doos apparaat weliswaar overweldigend goed, maar natuurlijk is ook best hoorbaar dat de set nog moet inspelen. Het zijn vooral de klankkleuren die nog tot wasdom moeten komen wat zich uit in een ietwat ingehouden en slanke weergave. Mechanisch, hoekig en brokkelig klinkt het in ieder geval ook bij deze volledig nieuwe producten zeer zeker niet. Met het verstrijken van de dagen en het continu laten spelen, neemt ook de klank met sprongen toe. Steeds groter maar ook nauwkeurig wordt het beeld met vloeiende contouren, enorm veel lucht, fijndetaillering en uiteindelijk ook een waar scala aan prachtige klankkleuren. Zelfs de vergelijking met een analoge top platenspeler dient zich aan en wordt voor mij gewonnen door... de North Star Design combinatie! Ongelooflijk, wie had dat in 1983 ooit kunnen bevroeden. Maar waar baseer ik dit winnen nu eigenlijk op? Een echt goede draaitafelcombinatie blinkt uit in een neutrale maar zeer vloeiende en natuurlijke weergave met dat zo typische, unieke analoge oplossende vermogen. Ahum, dat dachten we althans want ook met digitaal blijkt deze ervaring heel goed mogelijk te zijn. (top) Plaatweergave heeft meestal een losser en ruimtelijker beeld wat volledig van de luidsprekers los kan komen. Iets wat ook deze Italiaanse schoonheden net zo goed blijken te beheersen. Voor mij zit het grote verschil vooral in de extreem schone weergave van deze North Star

set met een ontbreken van vervorming waar zelfs de beste draaitafelcombinatie nooit aan zal kunnen tippen. Ook de stabiliteit en plaatsing van de instrumenten in het ruimtebeeld is ontzettend digitaal goed. Heel opvallend is ook de uitmuntend goede focusering tussen de twee luidsprekers in. Waar de meeste digitale bronnen wel goed zijn in het links/rechts weergeven van allerlei informatie, is dit medium meestal behoorlijk matig in het nauwkeurig plaatsen en focuseren van informatie die precies in het midden staat. Of het staat net wat teveel links, of weer net teveel rechts maar bijna nooit exact in het midden! Meestal hoor je vooral een soort van uitwaaiing naar links en rechts waardoor de tastbaarheid en juist dat pakkende, voor een belangrijk deel verloren gaat. Bij de North Star combi gaat dit allemaal juist extreem goed. Deze North Star Design combinatie is in de dagelijkse praktijk prijstechnisch aan de onderkant van de State-of-the-art producten gesitueerd. Deze moderne topproducten bieden een ongelooflijk goede weergave en het verschil met de topspelers van gisteren is vooral te vinden in het volledig ontbreken van hardheid, een veel hoger oplossend vermogen en door veel betere of zelfs helemaal geen filtering, een veel correctere informatie van hogere harmonische en essentieel lagere hoorbare vervorming.

Als volgende stap zijn de coaxiale digitale verbindingen aan de beurt en ondanks enkele extreem kostbare exemplaren is al heel snel duidelijk dat, verwend als ik ben geworden, er geen enkele van deze representanten ook maar in de buurt van de goedkope I2S verbinding kan komen! Er is duidelijk wat minder lucht, ruimte en wat minder fraaie klankkleuren. Toch is het gehoormatige resultaat zelfs bij deze digitale verbinding nog veelal beter dan de meeste cd-spelers die mij regelmatig ter ore komen. Kwaliteit went gewoon heel snel. Een laatste grote verrassing komt in de vorm van de kostbare North Star White Gold I2S kabel. Deze kabel is speciaal ontworpen voor geoptimaliseerde data overdracht van het Transport 192 naar een willekeurige moderne North Star DAC en heeft duidelijk een complexere constructie dan de standaard meegeleverde RJ45 computerkabel. Nu weet ik natuurlijk als geen ander dat kabels een essentieel verschil in een set kunnen maken maar de kwaliteitswinst met de White Gold is groter als ik ooit eerder met een kabelverbinding heb mee gemaakt. Het fraaie toch al luchtige beeld wordt op ferme wijze gecompliceerd met een enorme toename aan klankkleuren en toevoeging van de nodige body in het lage middengebied. Dit is hét gebied waar de meeste energie zit van veel muziekinstrumenten en mits

referentie

goed gedoseerd, een enorme verrijking van de weergave kan betekenen. Breedte treedt ver buiten de luidsprekers en ook de andere ruimteparameters worden op een natuurlijke wijze verruimd. Dynamiek wordt door mij zo volstrekt natuurlijk en vanzelfsprekend ervaren als ik nog geen enkele andere digitale bron ooit bij mij thuis heb horen weergeven. Vanzelfsprekend heeft een groot deel van mijn cd collectie deze speler met een bezoek vereerd en in werkelijk alle gevallen was er een duidelijke verbetering van de weergave waarneembaar. In deze speler komen alle plaatjes gewoonweg beter tot zijn recht en dan heb ik het niet alleen over de werkelijk goed opgenomen exemplaren.

Conclusie

Met de komst van het North Star Design cd trio bestaande uit het Transport 192, de Extremo DAC en White Gold I2S kabel zit cd weergave tegen het maximaal haalbare plafond wat met de huidige stand van techniek mogelijk is. Deze combinatie is zeer beslist niet

goedkoop, maar gezien de constructieve en vooral muzikale kwaliteiten absoluut niet duur. Naar een nog wezenlijk betere cd weergave zult u lang moeten zoeken en meestal een flinke som meer geld kosten dan dit super muzikale trio. Echte nadelen zijn er eigenlijk niet echt te vinden. O.k., u moet ruimte hebben om een bovenlader te kunnen plaatsen, het geheel neemt twee verdiepingen van uw audiorack in (hoewel ook gemakkelijk op elkaar zijn te plaatsen) en ook de standaard kunststof Philips afstandsbediening verdient nu niet bepaald de schoonheidsprijs. Toch staat de ragfijn gedetailleerde, natuurlijke en extreem ruimtelijke weergave van dit trio op een dusdanig hoog peil en heb ik zo van deze componenten genoten, dat ik geen moment meer heb getwijfeld en deze North Star Design producten met onmiddellijke ingang tot nieuwe persoonlijke referentie heb gekozen. De Duson CD-100 heeft eindelijk een waardige opvolger gekregen.

Tekst & fotografie: Werner Ero

PRIJZEN
 NORTH STAR DESIGN TRANSPORT 192 € 2.150,-
 NORTH STAR DESIGN EXTREMO DAC € 2.400,-
 NORTH STAR DESIGN WHITE GOLD I2S
 DIGITALE KABEL € 1.750,-

ANALOGUE AUDIO PRODUCTS
 TEL: 030-6044342
 E-MAIL: INFO@ANALOGUEAUDIO.COM
 WWW.ANALOGUEAUDIO.COM

END

tested

music
emotion

43